

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Кафедра кримінального процесу, криміналістики та експертології
факультет № 6**

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

навчальної дисципліни **«Криміналістичні засоби та методи розкриття і
розслідування кримінальних правопорушень»** вибіркового компонент освітньої
програми другого (магістерського) рівня вищої освіти

Галузь знань: 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність: 262 «Правоохоронна діяльність»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол № 7 від 30.08.2023 р.

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол № 7 від 25.08.2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол № 7 від 29.08.2023 р.

Розглянуто на засіданні кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету Протокол № 6 від 21.08.2023 року № 7

Розробник:

Доцент кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6 кандидат юридичних наук, доцент Заяць Д.Д.

Рецензенти:

Голова Київського районного суду м. Харкова, доктор юридичних наук, доцент Шаренко С.Л.

Професор кафедри криміналістики, судової експертології та домедичної підготовки факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор Степанюк Р.Л.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами

(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Література, сторінки	Вид контролю
	Всього	з них:						
		лекції	Семінарські	Практичні заняття	Лабораторні	Самостійна робота		
Семестр № 3								
Тема № 1. Поняття техніко-криміналістичних засобів доказування і мета їх застосування	12	2		2		8		
Тема № 2. Криміналістичний ДНК-аналіз	12	2		2		8		
Тема №3. Криміналістичне дослідження цифрових доказів	12	2		2		8		
Тема № 4. Криміналістична вибухотехніка	12	2		2		8		
Тема № 5. Криміналістичне дослідження мікрооб’єктів і запахових слідів	12	2		2		8		
Тема № 6. Криміналістичне дослідження запірно-пломбувальних та контрольних пристроїв	12	2		2		8		
Тема № 7. Криміналістичне дослідження одягу	12	2		2		8		
Тема № 8. Криміналістичне дослідження матеріалів, речовин та виробів	12	2		2		8		
Тема № 9. Інформаційно-довідкове забезпечення розслідування злочинів	12	2		2		8		
Тема № 10. Технічні засоби профілактики кримінальних правопорушень	12	2		2		8		
Всього	120	20		20		80		залік

(заочна форма навчання)

	Кількість годин відведених	Г	У	а,	ст	д	ко	нт	в
--	----------------------------	---	---	----	----	---	----	----	---

Номер та назва навчальної теми	на вивчення навчальної дисципліни							
	Всього	з них:						
		лекції	Семінарські	Практичні заняття	Лабораторні	Самостійна робота		
Тема № 1. Поняття техніко-криміналістичних засобів доказування і мета їх застосування	12	1		1		10		
Тема № 2. Криміналістичний ДНК-аналіз	14	1		1		12		
Тема №3. Криміналістичне дослідження цифрових доказів	14	1		1		12		
Тема № 4. Криміналістична вибухотехніка	14	1		1		12		
Тема № 5. Криміналістичне дослідження мікрооб’єктів і запахових слідів	14	1		1		12		
Тема № 6. Криміналістичне дослідження запірно-пломбувальних та контрольних пристроїв	10					10		
Тема № 7. Криміналістичне дослідження одягу	10					10		
Тема № 8. Криміналістичне дослідження матеріалів, речовин та виробів	10					10		
Тема № 9. Інформаційно-довідкове забезпечення розслідування злочинів	12	1		1		10		
Тема № 10. Технічні засоби профілактики кримінальних правопорушень	10					10		
Всього	120	6		6		108		залік

2. Методичні вказівки до практичних занять

Тема № 1: Поняття техніко-криміналістичних засобів доказування і мета їх застосування

Практичне заняття: Поняття техніко-криміналістичних засобів доказування і мета їх застосування

Навчальна мета заняття: Під час заняття студенти повинні засвоїти теоретичні знання щодо поняття техніко-криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень, правові основи застосування техніко-криміналістичних засобів доказування, знати види техніко-криміналістичних засобів та коло суб'єктів, які їх застосовують.

Кількість годин: 2 год. денна форма навчання, 1 год. заочна форма навчання. Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Поняття техніко-криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень.

2. Правові основи застосування техніко-криміналістичних засобів.

3. Суб'єкти застосування техніко-криміналістичних засобів.

4. Класифікація техніко-криміналістичних засобів доказування.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / [А. Ф. Волобуєв, М. В. Даньшин, А. В. Іщенко та ін.] ; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Малярової ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – 384 с. – ISBN 978-966-610-231-0 (Т. 1). URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6440>

2. Криміналістика: Підручник / Кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. / За ред. проф. В. Ю. Шепітька. — 4-е вид., перероб. і доп. — Х.: Право, 2008. — 464 с. URL: <https://law.sspu.edu.ua/files/documents/books/library/17/shepitko.pdf>

3. Криміналістика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [К. О. Чаплинський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг, В. М. Плетенець, Ю. А. Чаплинська]. – 2-е вид, перероб. і доп. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. – 480 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1191/1/%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A6%D0%86%D0%87%20%D0%B7%20%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%202016%2B.pdf>

4. Криміналістика (криміналістична техніка): курс лекцій / П. Д. Біленчук, А. П. Гель, М. В. Салтєвський, Г. С. Семаков. Київ : МАУП, 2001. 216 с. <http://www.kul-lib.narod.ru/bibl.files/krim/book-710.htm>

5. Криміналістична техніка, тактика і методика: навчальний посібник / В. В. Копча, Н. В. Копча. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 286 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/40899/1/%D0%9A%D0%A0%D0%9>

План проведення заняття:

I. Під час вступу викладач оголошує студентам мету і завдання заняття та проводить контрольне опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. В ході опрацювання першого питання викладач з'ясовує найголовніші науково-теоретичні положення, які повинні слугувати вихідним моментом у роботі студентів. Необхідно звернути увагу на відмінності точок зору науковців щодо поняття техніко-криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень.

2. Розглядаючи друге питання студенти повинні з'ясувати, які існують правові основи застосування техніко-криміналістичних засобів.

3. При опрацюванні третього питання студенти повинні розглянути та засвоїти хто є суб'єктом застосування техніко-криміналістичних засобів..

4. Під час розгляду четвертого питання варто розглянути класифікацію техніко-криміналістичних засобів доказування залежно від підстав, що слугують такій класифікації

Після узагальнення викладач повинен дати відповіді на окремі теоретичні запитання, які виникли у студентів.

III. Порядок проведення заключної частини заняття полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні завдання для самостійної роботи.

Тема № 2: Криміналістичний ДНК-аналіз

Практичне заняття: Криміналістичний ДНК-аналіз

Навчальна мета заняття: Під час заняття студенти повинні засвоїти теоретичні знання щодо поняття ДНК і де вона знаходиться в людському організмі, яку структуру має ДНК і як вона дозволяє індивідуалізувати особу, усвідомити коли й за яких обставин було відкрито та вперше застосовано метод ДНК-аналізу з метою вирішення завдань із розкриття та розслідування злочинів, знати основні етапи початкової технології ДНК-дактилоскопії та сучасної технології STR-профілювання, які основні технології ДНК-аналізу використовуються на цей час у діяльності з розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

Кількість годин: 2 год. денна форма навчання, 1 год. заочна форма навчання. Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. ДНК як об'єкт криміналістичного дослідження.
2. Генезис криміналістичного ДНК-аналізу.
3. Загальна характеристика технології судового молекулярно-

генетичного дослідження.

4. Виявлення, фіксація та вилучення об'єктів, що можуть містити сліди біологічного походження та типові місця знаходження мікрослідів з ДНК на місці події. Вимоги до роботи зі слідами біологічного походження під час огляду місця події.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / [А. Ф. Волобуєв, М. В. Даньшин, А. В. Іщенко та ін.] ; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Малярової ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – 384 с. – ISBN 978-966-610-231-0 (Т. 1). URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6440>

2. Криміналістика: Підручник / Кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. / За ред. проф. В. Ю. Шепітька. — 4-е вид., перероб. і доп. — Х.: Право, 2008. — 464 с. URL: <https://law.sspu.edu.ua/files/documents/books/library/17/shepitko.pdf>

3. Криміналістика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [К. О. Чаплинський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг, В. М. Плетенець, Ю. А. Чаплинська]. – 2-е вид, перероб. і доп. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. – 480 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1191/1/%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A6%D0%86%D0%87%20%D0%B7%20%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%202016%2B.pdf>

4. Криміналістика (криміналістична техніка): курс лекцій / П. Д. Біленчук, А. П. Гель, М. В. Салтевський, Г. С. Семаков. Київ : МАУП, 2001. 216 с. <http://www.kul-lib.narod.ru/bibl.files/krim/book-710.htm>

5. Криміналістична техніка, тактика і методика: навчальний посібник / В. В. Копча, Н. В. Копча. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 286 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/40899/1/%D0%9A%D0%A0%D0%98%D0%9C%D0%86%D0%9D%D0%90%D0%9B%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%90%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D0%86%D0%9A%D0%90.pdf>

6. Криміналістичне дослідження ДНК : технології та можливості : навч. посіб. / [Р. Л. Степанюк, С. І. Перлін, В. В. Кікінчук, Лозова С.М. та ін.], МВС України ; Харків. нац. ун-т внутр. справ; Харків. НДЕКЦ МВС України. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків, 2022. – 120 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/14007>

7. Степанюк, Р. Л. Дослідження ДНК як галузь криміналістичної техніки: проблеми формування та напрями розвитку // Право і безпека. - 2020. - № 2 (77). - С. 93-99. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9515>

8. Щербаковський М. Г. Проблеми формулювання висновків молекулярно-генетичної експертизи / // Процесуальне та техніко-

криміналістичне забезпечення досудового розслідування : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 28 листоп. 2019 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2019. – С. 193-195. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/13593>

План проведення заняття:

I. Під час вступу викладач оголошує студентам мету і завдання заняття та проводить контрольне опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. У ході опрацювання першого питання викладач з'ясовує загальні питання , а саме характеристику ДНК як об'єкта криміналістичного дослідження, найголовніші науково-теоретичні положення. Дається формулювання поняття криміналістичного дослідження ДНК як розділу криміналістичної техніки, визначається структура цього розділу.

2. При опрацюванні другого питання розглядається історія становлення криміналістичного ДНК-аналізу в світі та Україні, зокрема.

3. Під час розгляду третього питання студенти повинні розкрити методи, які використовуються для здійснення криміналістичного ДНК-аналізу, засвоїти технологію криміналістичного дослідження ДНК та сучасної технології STR-профілювання, які основні технології ДНК-аналізу використовуються на цей час у діяльності з розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

4. Опрацьовуючи четверте питання, слід розглянути сучасні науково-технічні засоби, що спеціально розроблені для виявлення, вилучення слідів біологічного походження на місці події та основні правила вилучення й поводження зі слідами біологічного походження.

Після узагальнення викладач повинен дати відповіді на окремі теоретичні запитання, які виникли у студентів.

III. Порядок проведення заключної частини заняття полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні завдання для самостійної роботи.

Тема № 3: Криміналістичне дослідження цифрових доказів

Практичне заняття: Криміналістичне дослідження цифрових доказів

Навчальна мета заняття: Під час заняття студенти повинні засвоїти теоретичні знання щодо поняття цифрових доказів, особливості та принципи роботи з доказами в електронній (цифровій) формі. Знати кримінальні процесуальні засади пошуку, вилучення комп'ютерної техніки та інформації з неї. Усвідомити способи збирання електронних (цифрових) доказів (виявлення, огляд, фіксація, вилучення та упакування носіїв) і технічні засоби, що для цього необхідні.

Кількість годин: 2 год. денна форма навчання, 1 год. заочна форма навчання. Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Поняття цифрових (електронних) доказів, джерела таких доказів та принципи роботи з ними.

2. Процесуальні особливості роботи з електронними носіями інформації.

3. Збирання доказів в електронній формі під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій. Фіксація цифрових (електронних) доказів. Електронні (цифрові) докази в мережі Інтернет.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / [А. Ф. Волобуєв, М. В. Даньшин, А. В. Іщенко та ін.] ; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Маляррової ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – 384 с. – ISBN 978-966-610-231-0 (Т. 1). URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6440>

2. Криміналістика: Підручник / Кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. / За ред. проф. В. Ю. Шепітька. — 4-е вид., перероб. і доп. — Х.: Право, 2008. — 464 с. URL: <https://law.sspu.edu.ua/files/documents/books/library/17/shepitko.pdf>

3. Криміналістика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [К. О. Чаплинський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг, В. М. Плетенець, Ю. А. Чаплинська]. — 2-е вид, перероб. і доп. — Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. — 480 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1191/1/%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A6%D0%86%D0%87%20%D0%B7%20%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%202016%2B.pdf>

4. Криміналістика (криміналістична техніка): курс лекцій / П. Д. Біленчук, А. П. Гель, М. В. Салтевський, Г. С. Семаков. Київ : МАУП, 2001. 216 с. <http://www.kul-lib.narod.ru/bibl.files/krim/book-710.htm>

5. Криміналістична техніка, тактика і методика: навчальний посібник / В. В. Копча, Н. В. Копча. — Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. — 286 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/40899/1/%D0%9A%D0%A0%D0%98%D0%9C%D0%86%D0%9D%D0%90%D0%9B%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%90%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D0%86%D0%9A%D0%90.pdf>

6. Використання електронних (цифрових) доказів у кримінальних провадженнях [Текст] : метод. реком. / [М. В. Гуцалюк, В. Д. Гавловський, В. Г. Хахановський та ін.] ; за заг. ред. О. В. Корнейка. — Вид. 2-ге, доп. — Київ : Вид-во Нац. акад. внутр. справ, 2020. — 104 с. <http://elar.naiau.kiev.ua/bitstream/123456789/17605/1/%D0%92%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%28%D1%86%D0%B8%D1%84%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85%29%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D1%96%D0%B2.pdf>

План проведення заняття:

I. Під час вступу викладач оголошує студентам мету і завдання заняття та проводить контрольне опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. В ході опрацювання першого питання викладач перевіряє знання студентів щодо поняття цифрових (електронних) доказів та їх відміну від звичайних паперових документів.

2. При опрацюванні другого питання варто розглянути процесуальний порядок збирання цифрових (електронних) доказів.

3. Під час розгляду третього питання студенти повинні розглянути та засвоїти процес збирання доказів в електронній формі, зокрема, під час проведення таких слідчих (розшукових) дій, як огляд та обшук. З'ясовується які техніко-криміналістичні засоби використовуються для збирання цифрових доказів, комплекс дій, які здійснюються під час огляду локального комп'ютерного засобу, віддаленого ресурсу комп'ютерної мережі.

Після узагальнення викладач повинен дати відповіді на окремі теоретичні запитання, які виникли у студентів.

III. Порядок проведення заключної частини заняття полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні завдання для самостійної роботи.

Тема № 4. Криміналістична вибухотехніка

Практичне заняття: Криміналістична вибухотехніка

Навчальна мета заняття – систематизація та закріплення знань щодо використання слідів застосування вибухових пристроїв та речовин в розслідуванні кримінальних правопорушень. Отримати практичні навички з виявлення, фіксації та вилучення вказаних слідів з місця події.

Кількість годин: 2 год. денна форма навчання, 1 год. заочна форма навчання. Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Поняття криміналістичної вибухотехніки та її значення в розслідуванні кримінальних правопорушень.

2. Об'єкти криміналістичної вибухотехніки.

3. Особливості проведення огляду місця події за фактами кримінальних вибухів.

4. Особливості призначення вибухотехнічних експертиз.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / [А. Ф. Волобуєв, М. В. Даньшин, А. В. Іщенко та ін.] ; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Малярської ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – 384 с. – ISBN 978-966-610-231-0 (Т. 1). URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6440>

2. Криміналістика: Підручник / Кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. / За ред. проф. В. Ю. Шепітька. — 4-е вид., перероб. і доп. — Х.: Право, 2008. — 464 с. URL: <https://law.sspu.edu.ua/files/documents/books/library/17/shepitko.pdf>
3. Криміналістика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [К. О. Чаплинський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг, В. М. Плетенець, Ю. А. Чаплинська]. — 2-е вид, перероб. і доп. — Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. — 480 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1191/1/%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A6%D0%86%D0%87%20%D0%B7%20%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%202016%2B.pdf>
4. Криміналістика (криміналістична техніка): курс лекцій / П. Д. Біленчук, А. П. Гель, М. В. Салтевський, Г. С. Семаков. Київ : МАУП, 2001. 216 с. <http://www.kul-lib.narod.ru/bibl.files/krim/book-710.htm>
5. Криміналістична техніка, тактика і методика: навчальний посібник / В. В. Копча, Н. В. Копча. — Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. — 286 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/40899/1/%D0%9A%D0%A0%D0%98%D0%9C%D0%86%D0%9D%D0%90%D0%9B%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%90%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D0%86%D0%9A%D0%90.pdf>
6. Гусєва, В. О. Тактика огляду місця події під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із вибухами / В. О. Гусєва // Криміналістичні та психологічні аспекти досудового розслідування: матеріали наук.-практ. інтернет-конф. (м. Одеса, 29 квіт. 2020 р.) / МВС України, Одес. держ. ун-т внутр. справ. - Одеса, 2020. - С. 20-23. https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9249/Taktyka%20ohliadu%20mistsia%20podii_Husieva_2020.pdf?sequence=3&isAllowed=y
7. Особливості взаємодії при досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень за фактами вибуху, загрози вибуху або виявленні саморобних вибухових пристроїв : науково-методичні рекомендації / В. В. Кікінчук, Р. Л. Степанюк, Т. А. Пазинич; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ, Каф. криміналістики та суд. експертології. - Харків : ХНУВС, 2018. - 39 с. https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3542/Osoblyvosti%20vzaiemodii%20pry%20dosudovomu%20rozsliduvanni%20kryminalnykh%20pravoporushen%20za%20faktamy%20vybukhu_naukovo%20metodychni%20rekomentatsii_V%20V%20Kikinchuk_R%20L%20Stepaniuk_T%20A%20Pazynych_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y
8. Методичні рекомендації щодо проведення огляду місця події за участю представників вибухотехнічної лабораторії експертних підрозділів МВС України, Державної служби з надзвичайних ситуацій України, інших експертних служб / Степанюк Р.Л., Кікінчук В.В., Лозова С.М., Пчеліна О.В. // Законодавче забезпечення правоохоронної діяльності : навчальний посібник / за заг. ред. В. В. Сокурєнка. — Харків : Стильна типографія, 2017. — С. 448-465. -

(До 100-річчя підготовки охоронців правопорядку у Харкові)
<https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3664/restricted-resource?bitstreamId=dc869df8-dbc1-4a45-9da1-bc0698c8495c>

9. Особливості використання спеціальних знань під час розслідування злочинів, учинених на території операції Об'єднаних сил, а також на тимчасово окупованих територіях : наук.-метод. рек. / В. В. Кікінчук, Р. Л. Степанюк, О. О. Юхно та ін.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. кримінал. процесу та організації досуд. слідства, Каф. криміналістики та судової експертології. - Харків : ХНУВС, 2018. - 48 с.
https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3544/Osoblyvosti%20Ovykorystannia%20spetsialnykh%20znan_Naukovo-metodychni%20rekomendatsii_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y

План проведення заняття

I. Під час вступу викладач оголошує студентам мету і завдання заняття та проводить контрольне опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. В ході опрацювання першого питання викладач з'ясовує поняття криміналістичної вибухотехніки як галузі криміналістичної техніки та яке вона має значення для розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

2. Під час розгляду другого питання слід з'ясувати, які об'єкти вивчає криміналістична вибухотехніка, ознаки та критерії, за якими вони класифікуються та які існують види вибухових пристроїв та речовин. Необхідно розкрити значення слідів застосування вибухових речовин та пристроїв в розслідуванні кримінальних правопорушень.

3. Під час розгляду третього питання студенти повинні розглянути та засвоїти особливості огляду місця вибуху, залучення спеціалістів до участі у цій слідчій дії та які техніко-криміналістичні засоби та методи, що використовуються під час огляду місця вибуху.

4. При опрацюванні четвертого питання варто розглянути особливості призначення та проведення вибухотехнічної експертизи, що є предметом зазначеної експертизи та які завдання вирішуються при її проведенні.

Після узагальнення викладач повинен дати відповіді на окремі теоретичні запитання, які виникли у студентів.

III. Порядок проведення заключної частини заняття полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні завдання для самостійної роботи.

Тема № 5. Криміналістичне дослідження мікрооб'єктів і запахових слідів

Практичне заняття: Криміналістичне дослідження мікрооб'єктів і запахових слідів

Навчальна мета заняття – Під час заняття студенти повинні отримати знання про мікрооб'єкти і мікросліди: поняття, значення і класифікація.

Кількість годин: 2 год. денна форма навчання, 1 год. заочна форма навчання. Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія

1. Мікрооб'єкти і мікросліди: поняття, значення і класифікація. Техніко-криміналістичні засоби і прийоми виявлення, фіксації, вилучення та дослідження мікрослідів.

3. Завдання і можливості використання запахових слідів людини в розкритті та розслідуванні злочинів.

4. Основні засоби збору і консервації запаху людини. Застосування собак-детекторів для розшуку і встановлення підозрюваних.

1. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / [А. Ф. Волобуєв, М. В. Даньшин, А. В. Іщенко та ін.] ; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Малярової ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – 384 с. – ISBN 978-966-610-231-0 (Т. 1). URL:

2. Криміналістика: Підручник / Кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. / За ред. проф. В. Ю. Шепітька. — 4-е вид., перероб. і доп. — Х.: Право, 2008. — 464 с. URL:

3. Криміналістика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [К. О. Чаплинський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг, В. М. Плетенець, Ю. А. Чаплинська]. – 2-е вид, перероб. і доп. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. – 480 с. URL:

<https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1191/1/%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A6%D0%86%D0%87%20%D0%B7%20%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%202016%2B.pdf>

4. Криміналістика (криміналістична техніка): курс лекцій / П. Д. Біленчук, А. П. Гель, М. В. Салтевський, Г. С. Семаков. Київ : МАУП, 2001. 216 с. <http://www.kul-lib.narod.ru/bibl.files/krim/book-710.htm>

5. Криміналістична техніка, тактика і методика: навчальний посібник / В. В. Копча, Н. В. Копча. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 286 с.
URL:

<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/40899/1/%D0%9A%D0%A0%D0%98%D0%9C%D0%86%D0%9D%D0%90%D0%9B%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%90%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D>

[0%86%D0%9A%D0%90.pdf](#)

6. Кофанов А.В., Кобилянський О.Л., Біленчук П.Д. Одорологія у криміналістиці. – Методичні рекомендації. – Київ: КИЙ, 2010. – 52 с. – (Серія „Криміналістичне забезпечення”).
<http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/18831/1/%D0%9E%D0%B4%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BB.%C2%A0%D1%83%C2%A0%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%96.pdf>

План проведення заняття

I. Під час вступу викладач оголошує студентам мету і завдання заняття та проводить контрольне опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. В ході опрацювання першого питання викладач з'ясовує поняття, значення та види мікрооб'єктів і мікрослідів, які техніко-криміналістичні засоби і прийоми виявлення, фіксації, вилучення та дослідження мікрослідів застосовуються у ході розслідування кримінальних правопорушень.

2. При опрацюванні другого питання варто усвідомити поняття криміналістичної одорології та її об'єктів, розглянути види запахових слідів та які існують в криміналістичній літературі з цього питання погляди.

3. Під час розгляду третього питання студенти повинні розглянути та засвоїти процес дослідження і можливості використання запахових слідів у практиці розслідування злочинів.

4. Розглядаючи четверте питання слід усвідомити процес збору і консервації запаху людини й порядок застосування собак-детекторів для розшуку і встановлення підозрюваних

Після узагальнення викладач повинен дати відповіді на окремі теоретичні запитання, які виникли у студентів.

III. Порядок проведення заключної частини заняття полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні завдання для самостійної роботи.

Тема № 6. Криміналістичне дослідження запірнопломбувальних та контрольних пристроїв

Практичне заняття: Криміналістичне дослідження запірнопломбувальних та контрольних пристроїв

Навчальна мета заняття – систематизація та закріплення знань щодо дослідження запірнопломбувальних та контрольних пристроїв в розслідуванні кримінальних правопорушень. Отримати практичні навички з виявлення, фіксації та вилучення вказаних пристроїв з місця події.

Кількість годин: 2 години. Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Конструктивні типи пломб і правила їх навішування.
2. Конструктивні типи запірно-пломбувальних пристроїв й правила їх накладення.
3. Способи кримінального порушення цілісності пломб і запірнопломбувальних пристроїв.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / [А. Ф. Волобуєв, М. В. Даньшин, А. В. Іщенко та ін.] ; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Малярової ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – 384 с. – ISBN 978-966-610-231-0 (Т. 1). URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6440>
2. Криміналістика: Підручник / Кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. / За ред. проф. В. Ю. Шепітька. — 4-е вид., перероб. і доп. — Х.: Право, 2008. — 464 с. URL: <https://law.sspu.edu.ua/files/documents/books/library/17/shepitko.pdf>
3. Криміналістика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [К. О. Чаплинський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг, В. М. Плетенець, Ю. А. Чаплинська]. – 2-е вид, перероб. і доп. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. – 480 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1191/1/%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A6%D0%86%D0%87%20%D0%B7%20%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%202016%2B.pdf>
4. Криміналістика (криміналістична техніка): курс лекцій / П. Д. Біленчук, А. П. Гель, М. В. Салтєвський, Г. С. Семаков. Київ : МАУП, 2001. 216 с. <http://www.kul-lib.narod.ru/bibl.files/krim/book-710.htm>
5. Криміналістична техніка, тактика і методика: навчальний посібник / В. В. Копча, Н. В. Копча. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 286 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/40899/1/%D0%9A%D0%A0%D0%98%D0%9C%D0%86%D0%9D%D0%90%D0%9B%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%90%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D0%86%D0%9A%D0%90.pdf>

План проведення заняття

I. Під час вступу викладач оголошує студентам мету і завдання заняття та проводить контрольне опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. В ході опрацювання першого питання викладач з'ясовує типи пломб, з'ясовуються технології їх навішування.

2. При опрацюванні другого питання варто розглянути конструктивні типи запірно-пломбувальних пристроїв. Варто звернути увагу на правила їх накладення.

3. Під час розгляду третього питання студенти повинні розглянути та засвоїти основні способи кримінального порушення цілісності пломб і

запірнопломбувальних пристроїв.

Після узагальнення викладач повинен дати відповіді на окремі теоретичні запитання, які виникли у студентів.

III. Порядок проведення заключної частини заняття полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні завдання для самостійної роботи.

Тема № 7. Криміналістичне дослідження одягу

Практичне заняття: Криміналістичне дослідження одягу

Навчальна мета заняття – систематизація та закріплення знань щодо дослідження одягу в розслідуванні кримінальних правопорушень. Отримати практичні навички з фіксації та вилучення одягу з місця події. Шляхом проведення поліцейського квесту, через ситуаційний метод та занурення у рольову гру, курсанти повинні опанувати алгоритм дій, пов'язаний з виконанням конкретних учбових завдань.

Кількість годин: 2 години. Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Поняття і класифікація пошкоджень на одязі.
2. Методика трасологічної експертизи пошкоджень одягу.
3. Сучасні техніко-криміналістичні засоби дослідження одягу.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / [А. Ф. Волобуєв, М. В. Даньшин, А. В. Іщенко та ін.] ; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Малярової ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – 384 с. – ISBN 978-966-610-231-0 (Т. 1). URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6440>

2. Криміналістика: Підручник / Кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. / За ред. проф. В. Ю. Шепітька. — 4-е вид., перероб. і доп. — Х.: Право, 2008. — 464 с. URL: <https://law.sspu.edu.ua/files/documents/books/library/17/shepitko.pdf>

3. Криміналістика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [К. О. Чаплинський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг, В. М. Плетенець, Ю. А. Чаплинська]. — 2-е вид, перероб. і доп. — Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. — 480 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1191/1/%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A6%D0%86%D0%87%20%D0%B7%20%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%202016%2B.pdf>

4. Криміналістика (криміналістична техніка): курс лекцій / П. Д. Біленчук, А. П. Гель, М. В. Салтєвський, Г. С. Семаков. Київ : МАУП, 2001. 216 с. <http://www.kul-lib.narod.ru/bibl.files/krim/book-710.htm>

5. Криміналістична техніка, тактика і методика: навчальний посібник /

В. В. Копча, Н. В. Копча. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 286 с.
URL:

<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/40899/1/%D0%9A%D0%A0%D0%98%D0%9C%D0%86%D0%9D%D0%90%D0%9B%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%90%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D0%86%D0%9A%D0%90.pdf>

План проведення заняття

I. Під час вступу викладач оголошує студентам мету і завдання заняття та проводить контрольне опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. В ході опрацювання першого питання викладач з'ясовує види пошкоджень на одязі та їх значення в розслідуванні кримінальних правопорушень.

2. При опрацюванні другого питання варто розглянути види трасологічних експертиз, їх завдання, тактичні правила проведення. Варто звернути увагу на правила оцінки висновку експерта.

3. Під час розгляду третього питання студенти повинні розглянути та засвоїти основні сучасні техніко-криміналістичні засоби дослідження одягу.

Після узагальнення викладач повинен дати відповіді на окремі теоретичні запитання, які виникли у студентів.

III. Порядок проведення заключної частини заняття полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні завдання для самостійної роботи.

Тема № 8. Криміналістичне дослідження матеріалів, речовин та виробів

Практичне заняття: Криміналістичне дослідження матеріалів, речовин та виробів

Навчальна мета заняття: отримання знань про теоретичні положення криміналістичного дослідження матеріалів, речовин та виробів, види об'єктів криміналістичного дослідження матеріалів, речовин та виробів, засвоїти стадії криміналістичного дослідження матеріалів, речовин та виробів, об'єкти такого дослідження та завдання, що вирішуються у ході проведення криміналістичної експертизи матеріалів, речовин і виробів.

Кількість годин 2 години. Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Наукові основи криміналістичної експертизи матеріалів, речовин і виробів.
2. Класифікація об'єктів криміналістичного дослідження матеріалів, речовин та виробів.
3. Стадії криміналістичного дослідження матеріалів, речовин та виробів.

виробів.

4. Предмет та завдання криміналістичної експертизи матеріалів, речовин та виробів.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / [А. Ф. Волобуєв, М. В. Даньшин, А. В. Іщенко та ін.] ; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Малярової ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – 384 с. – ISBN 978-966-610-231-0 (Т. 1). URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6440>

2. Криміналістика: Підручник / Кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. / За ред. проф. В. Ю. Шепітька. — 4-е вид., перероб. і доп. — Х.: Право, 2008. — 464 с. URL: <https://law.sspu.edu.ua/files/documents/books/library/17/shepitko.pdf>

3. Криміналістика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [К. О. Чаплинський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг, В. М. Плетенець, Ю. А. Чаплинська]. – 2-е вид, перероб. і доп. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. – 480 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1191/1/%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A6%D0%86%D0%87%20%D0%B7%20%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%202016%2B.pdf>

4. Криміналістика (криміналістична техніка): курс лекцій / П. Д. Біленчук, А. П. Гель, М. В. Салтевський, Г. С. Семаков. Київ : МАУП, 2001. 216 с. <http://www.kul-lib.narod.ru/bibl.files/krim/book-710.htm>

5. Криміналістична техніка, тактика і методика: навчальний посібник / В. В. Копча, Н. В. Копча. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 286 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/40899/1/%D0%9A%D0%A0%D0%98%D0%9C%D0%86%D0%9D%D0%90%D0%9B%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%90%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D0%86%D0%9A%D0%90.pdf>

6. Щербаковський, М. Г. Використання матеріалознавчих експертиз при розслідуванні дорожньо-транспортних подій / М. Г. Щербаковський // Криміналістичний вісник. – 2012. – № 1 (17). – С. 109–114. https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/1380/vikoristannya_materialoznavchih_eksperti.pdf?sequence=2&isAllowed=y

План проведення заняття

I. Під час вступу викладач оголошує студентам мету і завдання заняття та проводить контрольне опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. В ході опрацювання першого питання слід засвоїти теоретичні знання та наукові основи криміналістичної експертизи матеріалів, речовин і виробів.

2. При опрацюванні другого питання варто розглянути види об'єктів криміналістичного дослідження матеріалів, речовин та виробів.

3. Під час розгляду третього питання студенти повинні розглянути та засвоїти стадії криміналістичного дослідження матеріалів, речовин та виробів

4. Опрацьовуючи четверте питання, слід розглянути об'єкти дослідження криміналістичної експертизи матеріалів, речовин і виробів та завдання, що вирішуються у ході її проведення.

Після узагальнення викладач повинен дати відповіді на окремі теоретичні запитання, які виникли у студентів.

III. Порядок проведення заключної частини заняття полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні завдання для самостійної роботи.

Тема № 9: Інформаційно-довідкове забезпечення розслідування злочинів

Практичне заняття: Інформаційно-довідкове забезпечення розслідування злочинів.

Навчальна мета заняття: отримання знань про поняття, науково-правові засади та завдання кримінальної реєстрації як галузі криміналістичної техніки і практичної діяльності. Об'єкти, форми і способи формування криміналістичних обліків, систему, принципи організації та підрозділи правоохоронних органів, що здійснюють криміналістичні обліки.

Кількість годин: 2 год. денна форма навчання, 1 год. заочна форма навчання. Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Інформаційно-довідкове забезпечення розслідування злочинів: його поняття, зміст,

система та місце в криміналістиці.

2. Інформаційні системи – джерела криміналістично значущої інформації.

3. Криміналістичні обліки – джерела криміналістично значущої інформації, їх значення та місце в розслідуванні злочинів.

4. Сучасні інформаційні системи МВС України та міжнародні криміналістичні обліки.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / [А. Ф. Волобуєв, М. В. Даньшин, А. В. Іщенко та ін.] ; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Малярської ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – 384 с. – ISBN 978-966-610-231-0 (Т. 1). URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6440>

2. Криміналістика: Підручник / Кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. / За ред. проф. В. Ю. Шепітька. — 4-е вид., перероб. і доп. — Х.: Право, 2008. — 464 с. URL: <https://law.sspu.edu.ua/files/documents/books/library/17/shepitko.pdf>

3. Криміналістика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [К. О. Чаплинський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг, В. М. Плетенець, Ю. А. Чаплинська].

– 2-е вид, перероб. і доп. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. – 480 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1191/1/%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A6%D0%86%D0%87%20%D0%B7%20%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%202016%2B.pdf>

4. Криміналістика (криміналістична техніка): курс лекцій / П. Д. Біленчук, А. П. Гель, М. В. Салтевський, Г. С. Семаков. Київ : МАУП, 2001. 216 с. <http://www.kul-lib.narod.ru/bibl.files/krim/book-710.htm>

5. Криміналістична техніка, тактика і методика: навчальний посібник / В. В. Копча, Н. В. Копча. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 286 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/40899/1/%D0%9A%D0%A0%D0%98%D0%9C%D0%86%D0%9D%D0%90%D0%9B%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%90%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D0%86%D0%9A%D0%90.pdf>

План проведення заняття:

I. Вступ до заняття полягає в перевірці присутності студентів, оголошенні теми, мети та проведенні контрольного опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Розглядаючи перше питання необхідно з'ясувати, що діяльність підрозділів органів внутрішніх справ по реєстрації певних об'єктів (судимих осіб; осіб, схильних до правопорушень; зниклих безвісти; невпізнаних трупів; слідів з місць нерозкритих злочинів; підроблених грошей та ін.) має своєю метою сприяння розкриттю і розслідуванню злочинів шляхом своєчасного надання облікової інформації.

2. Під час розгляду другого питання необхідно уяснити, що в МВС діяльність з кримінальної реєстрації виконують два підрозділи: Управління оперативної інформації та Науково-дослідні експертно-криміналістичні центри. Ця діяльність і порядок використання інформації регламентується відомчими нормативними актами Міністерства внутрішніх справ, які містять вихідні положення по даній темі.

3. Під час розгляду третього питання студенти повинні розглянути і засвоїти які існують криміналістичні обліки та значення їх для розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

4. Опрацьовуючи четверте питання, слід розглянути сучасні інформаційні системи, що діють у системі МВС України та міжнародні криміналістичні обліки, а також особливості використання даних інформаційних систем у діяльності з розслідування злочинів.

Після узагальнення викладач повинен дати відповіді на окремі теоретичні запитання, які виникли у студентів.

III. Порядок проведення заключної частини заняття полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні завдання для самостійної роботи.

Тема № 10. Технічні засоби профілактики кримінальних правопорушень

Практичне заняття: Технічні засоби профілактики кримінальних правопорушень

Навчальна мета заняття – ознайомлення студентів з засобами криміналістичної профілактики кримінальних правопорушень.

Кількість годин 2 години. Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Техніко-криміналістичні засоби профілактики кримінальних правопорушень.

2. Поняття криміналістичних слідових маркерів.

3. Види криміналістичних слідових маркерів.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / [А. Ф. Волобуєв, М. В. Даньшин, А. В. Іщенко та ін.] ; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Малярової ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – 384 с. – ISBN 978-966-610-231-0 (Т. 1). URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6440>

2. Криміналістика: Підручник / Кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. / За ред. проф. В. Ю. Шепітька. — 4-е вид., перероб. і доп. — Х.: Право, 2008. — 464 с. URL: <https://law.sspu.edu.ua/files/documents/books/library/17/shepitko.pdf>

3. Криміналістика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [К. О. Чаплинський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг, В. М. Плетенець, Ю. А. Чаплинська]. – 2-е вид, перероб. і доп. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. – 480 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1191/1/%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A6%D0%86%D0%87%20%D0%B7%20%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%202016%2B.pdf>

4. Криміналістика (криміналістична техніка): курс лекцій / П. Д. Біленчук, А. П. Гель, М. В. Салтєвський, Г. С. Семаков. Київ : МАУП, 2001. 216 с. <http://www.kul-lib.narod.ru/bibl.files/krim/book-710.htm>

5. Криміналістична техніка, тактика і методика: навчальний посібник / В. В. Копча, Н. В. Копча. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 286 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/40899/1/%D0%9A%D0%A0%D0%98%D0%9C%D0%86%D0%9D%D0%90%D0%9B%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%90%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D0%86%D0%9A%D0%90.pdf>

План проведення заняття

I. Під час вступу викладач оголошує студентам мету і завдання заняття та проводить контрольне опитування за наведеними вище питаннями.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. В ході опрацювання першого питання викладач з'ясовує поняття криміналістичної профілактики кримінальних правопорушень та її види. Розглядається класифікація техніко-криміналістичних засобів профілактики.

2. При опрацюванні другого питання варто розглянути поняття слідових маркерів. Необхідно розкрити значення таких маркерів в розслідуванні кримінальних правопорушень.

3. Під час розгляду третього питання студенти повинні розглянути та засвоїти основні види слідових маркерів, принципи їх дії.

Після узагальнення викладач повинен дати відповіді на окремі теоретичні запитання, які виникли у студентів.

III. Порядок проведення заключної частини заняття полягає у підведенні викладачем підсумків, оголошенні завдання для самостійної роботи.

3. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Нормативні акти:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Кримінальний кодекс України// Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

3. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

4. Про судову експертизу: закон України від 25.02.1994 № 4038-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 28. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>

5. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз: наказ Міністерства Юстиції України від 08.10.1998 № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>

6. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори: Закон України від 15.02.1995 № 60/95-BP URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60/95-%D0%B2%D1%80#Text>

7. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними: Закон України від 15.02.1995 № 62/95-BP URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80#Text>

Основна

6. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / [А. Ф. Волобуєв, М. В. Даньшин, А. В. Іщенко та ін.] ; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Маляррової ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – 384 с. – ISBN 978-966-610-231-0 (Т. 1). URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6440>

7. Криміналістика: Підручник / Кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коно-
валова, В. А. Журавель та ін. / За ред. проф. В. Ю. Шепітька. — 4-е вид.,
перероб. і доп. — Х.: Право, 2008. — 464 с. URL:
<https://law.sspu.edu.ua/files/documents/books/library/17/shepitko.pdf>

⁸Криміналістика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [К. О. Чаплинський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг, В. М. Плетенець, Ю. А. Чаплинська]. – 2-е вид, перероб. і доп. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. – 480 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1191/1/%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A6%D0%86%D0%87%20%D0%B7%20%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%202016%2B.pdf>

9. Криміналістика (криміналістична техніка): курс лекцій / П. Д. Біленчук, А. П. Гель, М. В. Салтєвський, Г. С. Семаков. Київ : МАУП, 2001. 216 с. <http://www.kul-lib.narod.ru/bibl.files/krim/book-710.htm>

10. Криміналістична техніка, тактика і методика: навчальний посібник / В. В. Копча, Н. В. Копча. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 286 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/40899/1/%D0%9A%D0%A0%D0%98%D0%9C%D0%86%D0%9D%D0%90%D0%9B%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%90%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D0%86%D0%9A%D0%90.pdf>

11. Криміналістичне дослідження ДНК : технології та можливості : навч. посіб. / [Р. Л. Степанюк, С. І. Перлін, В. В. Кікінчук, Лозова С.М. та ін.], МВС України ; Харків. нац. ун-т внутр. справ; Харків. НДЕКЦ МВС України. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків, 2022. – 120 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/14007>

12. Кофанов А.В., Кобилянський О.Л., Давидова О.О. Криміналістичні дослідження наркотичних засобів. – Методичні рекомендації. – Київ: КИЙ, 2010. – 44 с. – (Серія „Криміналістичне забезпечення”) URL: <http://elar.naiau.kiev.ua/bitstream/123456789/2990/1/%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%BE%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B2.pdf>

13. Кофанов А.В. Трасологічні дослідження: Курс лекцій / А.В. Кофанов, О.Г. Волошин, О.В. Літвінова. К.: Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2010. – 304 с.
<http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/2310/1/%D0%9A%D1%83%D1%80%D1%81%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9%20%D0%A2%D1%80%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96>

[D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf](http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/2998/1/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B5%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B2%D0%B8%D0%B1%D1%83%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85%20%D1%80%D0%B5%D1%87%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD.pdf)

14. Кофанов А.В., Кобилянський О.Л., Давидова О.О. Криміналістичне дослідження вибухових речовин. – Методичні рекомендації. – Київ: КИЙ, 2011. – 48 с. – (Серія «Криміналістичне забезпечення»)<http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/2998/1/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B5%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B2%D0%B8%D0%B1%D1%83%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85%20%D1%80%D0%B5%D1%87%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD.pdf>

15. Кофанов А.В. Криміналістичне дослідження вогнепальної зброї, патронів та слідів пострілу (судова балістика): практикум / А.В. Кофанов, О.С. Кофанова. – К.: УкрДГПІ, 2018. – 100 с. <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/10710/1/%D0%9A%D0%BE%D1%84%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC%2018.12.18.pdf>

16. Використання електронних (цифрових) доказів у кримінальних провадженнях : метод. реком. / [М. В. Гуцалюк, В. Д. Гавловський, В. Г. Хахановський та ін.] ; за заг. ред. О. В. Корнейка. Вид. 2-ге, доп. Київ: Вид-во Нац. акад. внутр. справ, 2020. 104 с.

17. Особливості розслідування незаконного виробництва, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збуту наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: метод. рек. / розроб. В. О. Малярова, С. П. Лапта, С. М. Лозова та інш.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Фак. № 1, Каф. криміналістики та суд. експертології ; за заг. ред. В. В. Кікінчука. – Харків : ХНУВС, 2017. – 68 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3540>

18. Щербаковський М. Г. Судова експертологія: Навчальний посібник. – Х.: Вид-во Харк. нац. ун-ту внутр. справ, 2008. – 192 с. URL: <https://studfile.net/preview/7249841/>

19. Щербаковський М. Г. Проведення та використання судових експертиз у кримінальному провадженні : монографія. Харків : В деле, 2015. 560 с. URL:http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6020/Provedenni%20ta%20vykorystannia%20sudovykh%20ekspertyz%20u%20kryminalnomu%20provozheni_monohrafiia_M%20H%20Shcherbakovskyi_2015.pdf?sequence=1

Допоміжна

1. Білоус В. В. Класифікація безпілотних літальних апаратів та її значення для криміналістичної практики. Теорія та практика судової експертизи і криміналістики. 2016. № 16. С. 47-57 URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12133/1/Bilous_47-57.pdf

2. Білоус В. В. Криміналістичний відеозапис і повнота фіксування судового процесу технічними засобами / В. В. Білоус // Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє : матер. Міжнар. наук.-практ.

конф. (м. Одеса, 19 трав. 2017 р.). У 2-х т. Т. 2 / відп. ред. Г. О. Ульянова. - Одеса : Видавничий дім "Гельветика", 2017. - С. 440-442. <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/9903?locale-attribute=en>

3. Коваленко А. В. Можливості використання технологій 3d сканування для фіксації та дослідження об'ємних слідів взуття // Актуальні питання судової експертології, криміналістики та кримінального процесу: матеріали III міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 15 грудня 2021 р.) / за заг. ред. Н. В. Нестор; уклад. : О. В. Баулін, О. І. Жеребко, Т. П. Кривак, О. О. Садченко, А. В. Старушкевич, О. В. Юдіна. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. – 520 с. URL: https://kndise.gov.ua/wp-content/uploads/2022/02/aktualni-pytannya-sudovoyi-ekspertologiyi_2021_2.pdf

4. Кривонос М. В. Судові експертизи в розслідуванні злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка. 2015. Вип. 4. С. 231-243 URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/733-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-1308-1-10-20200207.pdf>

5. Лозова С.М., Куча М.С. Специфіка огляду місця події при підриві банкоматів // Кримінальний процес та криміналістика: сучасний стан та перспективи: тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 26 листоп. 2020 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. – 431 с., с. 211-214 URL: https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9802/Kryminalnyi%20oprotses%20ta%20kryminalistyka_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y

6. Лозова, С. М., Кокорін О.В., Лозовий А.О. (2021). Використання освітлювальних приладів під час огляду місця події в утруднених умовах. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, 3(95), 267-275. <https://doi.org/10.33766/2524-0323.95.267-275>

7. Лозова С.М., Чернологова С.М. Окремі питання підготовки об'єктів на експертизу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів // Актуальні проблеми кримінального процесу та криміналістики: тези доп. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 29 жовт. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; Ташкент. держ. юрид. ун-т. – Харків : ХНУВС, 2021. – 452 с., с. 229-231 URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11060>

8. Лозова С.М. Особливості вилучення наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів при виявленні нарколабораторії // Актуальні питання вдосконалення судово-експертної та правоохоронної діяльності : збірник матеріалів засідання № 2 постійно діючої Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 24 червня 2022 р.). Кропивницький : ТОВ «Центрально-Українське видавництво», 2022. 486 с., с. 210-213 URL: https://dnuvs.in.ua/wp-content/uploads/2022/08/zbirnyk_kndekcz_24.06.22.pdf

9. Лозова С.М., Стрілець С.О. Окремі методи судово-експертної фотографії // Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримі-

нального процесу в умовах воєнного стану: тези доп. Міжнародної наук.-практ. конф. (м. Харків, 25 листоп. 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 453 с., с 249-252. https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/14971/Okremi%20metody_Lozova_Strilets_2022.pdf?sequence=1

10. На «озброєнні» ДНДЕКЦ МВС – новітнє обладнання від компанії «Foster + Freeman» // Веб-сайт Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України. URL : <http://dndekcc.centrmia.gov.ua/?p=4593>

11. Перлін С. І., Лозова, С. М. (2020). Деякі напрями використання безпілотних літальних апаратів у слідчій та експертній практиці. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, 1(89), 269-279. <https://doi.org/10.33766/2524-0323.89.269-279>

12. Перлін С. І., Лозова, С. М. (2020). Перспективи використання Action–камер у криміналістичній діяльності // Актуальні проблеми експертного забезпечення досудового розслідування : матеріали наук.-практ. семінару (Дніпро, 29 травня 2020 р.). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020, с. 118-120 URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/5323/1/29.05.20%20%D0%A1%D0%B5%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D1%80%20%D0%9A%D0%9A%D0%A1%D0%9F%D0%9C.pdf>

13. Світличний, В. А. Цифрова криміналістика особливості, можливості та перспективи / Віталій Анатолійович Світличний // Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу в умовах воєнного стану: тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 25 листоп. 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Ф-т № 1. – Харків : ХНУВС, 2022. – С. 371-375 URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/15095>

14. Степанюк, Р. Л. Дослідження ДНК як галузь криміналістичної техніки: проблеми формування та напрями розвитку // Право і безпека. - 2020. - № 2 (77). - С. 93-99. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9515>

15. Щербаковський М. Г. Проблеми формулювання висновків молекулярно-генетичної експертизи / // Процесуальне та техніко-криміналістичне забезпечення досудового розслідування : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 28 листоп. 2019 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2019. – С. 193-195. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/13593>

Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>

2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>

3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>
4. Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mvs.gov.ua>
5. Офіційний веб-сайт Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dndekc.centrmia.gov.ua>
6. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.